

Rättsfallssamlingen

Mål C-664/15

**Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation
mot
Bezirkshauptmannschaft Gmünd**

(begäran om förhandsavgörande från Verwaltungsgerichtshof)

”Begäran om förhandsavgörande – Miljö – Direktiv 2000/60/EG – Europeiska unionens politik inom vattenområdet – Artiklarna 4.1 och 14.1 – Skyldighet att förebygga en försämring av statusen i ytvattenförekomster och uppmuntra aktiv medverkan från samtliga berörda parter i genomförandet av direktivet – Århuskonventionen – Allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor – Artiklarna 6, 9.3 och 9.4 – Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Artikel 47 – Rätt till ett effektivt domstolsskydd – Projekt som kan påverka vattenstatusen – Administrativt tillståndsförfarande – Miljöorganisation – Ansökan om att få partsställning i det administrativa förfarandet – Möjlighet att åberopa rättigheter enligt direktiv 2000/60/EG – Preklusion av partsställning och rätt att väcka talan om dessa rättigheter inte åberopas inom den angivna fristen under det administrativa förfarandet”

Sammanfattning – Domstolens dom (andra avdelningen) av den 20 december 2017

1. *Miljö – Unionens politik på vattenområdet – Direktiv 2000/60 – Miljömål beträffande ytvatten – Bestämmelserna vari dessa mål fastställs och skyldigheten för medlemsstaterna att uppnå dem är bindande*

(Artiklarna 4.3 FEU och 19 FEU; artikel 288 FEUF; Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60, skälen 11, 19 och 27 samt artiklarna 1 och 4.1 a i–iii)

2. *Miljö – Århuskonventionen – Tillgång till rättslig prövning – Rättsmedel – Tillståndsbeslut som kan påverka vattenstatusen – Nationell lagstiftning som gör det omöjligt för en miljöorganisation att inge ett överklagande – Otillåtet*

(Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 47; Århuskonventionen, artikel 9.3; Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60, artikel 4; rådets beslut 2005/370)

3. *Miljö – Århuskonventionen – Tillgång till rättslig prövning – Rättsmedel – Skyldighet för nationell domstol att underlåta att tillämpa bestämmelser i nationell lagstiftning som utgör hinder för utövandet av rätten till överklagande – Räckvidd*

(Århuskonventionen, artikel 9.3; rådets beslut 2005/370)

4. *Miljö – Århuskonventionen – Tillgång till rättslig prövning – Rättsmedel – Tillståndsbeslut som kan påverka vattenstatusen – Nationell lagstiftning som begränsar rätten att överklaga till personer som deltagit i tillståndsförfarandet – Otillåtet*

(Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 47; Århuskonventionen, artikel 9.3; Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60, artikel 14.1; rådets beslut 2005/370)

5. *Miljö – Århuskonventionen – Tillgång till rättslig prövning – Rättsmedel – Tillståndsbeslut som kan påverka vattenstatusen – Nationell lagstiftning som begränsar rätten att överklaga till personer som deltagit i tillståndsförfarandet – Nationell lagstiftning enligt vilken rätten att överklaga prekluderas om den berörda personen underlåter att i tid göra gällande sina invändningar inom ramen för detta förfarande – Otillåtet*

(Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 47; Århuskonventionen, artikel 9.3 och 9.4; rådets beslut 2005/370)

1. Se domen.

(se punkterna 31–35)

2. Artikel 9.3 i konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, undertecknad i Århus den 25 juni 1998 och godkänd på Europeiska gemenskapens vägnar genom rådets beslut 2005/370/EG av den 17 februari 2005, i förening med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska tolkas så, att en i behörig ordning bildad miljöorganisation som verkar i enlighet med kraven i nationell rätt, måste kunna överklaga ett beslut till domstol att bevilja tillstånd till ett projekt som kan strida mot skyldigheten att förebygga en försämring av statusen i ytvattenförekomster, såsom föreskrivs i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.

Även om formuleringen ”eventuella kriterier i nationell rätt” i artikel 9.3 i Århuskonventionen innebär att de avtalslutande staterna behåller ett utrymme för skönsmässig bedömning vid genomförandet av denna bestämmelse, får det nämligen inte medföra att de inför kriterier som är så strikta att det är faktiskt omöjligt för miljöorganisationer att få de handlingar eller underlåtenheter som omfattas av denna bestämmelse prövade.

(se punkterna 48 och 58 samt punkt 1 i domslutet)

3. Se domen.

(se punkterna 54–57)

4. Bestämmelserna i artikel 9.3 i denna konvention, som godkänts genom beslut 2005/370, i förening med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och artikel 14.1 i direktiv 2000/60, ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell processrätt som, i en sådan situation som den i det nationella målet, utesluter miljöorganisationer från rätten att i egenskap av part medverka i ett tillståndsförfarande som syftar till att genomföra direktiv 2000/60 och som begränsar rätten att överklaga beslut som antas i ett sådant förfarande till att endast omfatta personer som har sådan partsställning.

(se punkt 81 och punkt 2 i domslutet)

5. Med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning av de faktiska omständigheterna och relevanta bestämmelser i nationell rätt, ska artikel 9.3 och 9.4 i nämnda konvention, som godkänts genom beslut 2005/370, i förening med artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, tolkas så, att den utgör hinder mot att, i en situation som den i det nationella målet, gentemot en miljöorganisation tillämpa en preklusionsregel i nationell processrätt, enligt vilken ett rättssubjekt berövas sin partsställning i förfarandet och således inte kan överklaga ett beslut som antas i detta förfarande om vederbörande inte har framställt invändningar i god tid under det administrativa förfarandet och senast under den muntliga fasen av detta förfarande.

(se punkt 101 och punkt 3 i domslutet)